

DYMLINGEN

Nr 1 2012 Årg 24

Låt dig lockas av Gruv-Maja

sidan 3

Makt och
kärlek på
Mälsåker

sidan 7

A-ha-
upplevelser

sidan 10

Arkivet på
masugnen

sidan 6

Ett skandinaviskt forum

Kjesätters framtid är högst oviss. Tidigare elever vid Scoutförbundets folkhögskola söker stöd för en gymnasieskola med inriktning på scouting, friluftsliv och ledarskap. Hur går det ihop med försäljning av denna herrgård, som Vingåkers kommun 1960 sålde till scoutrörelsen för en krona?

Ett gymnasium är det senaste i en rad förslag för fortsatt verksamhet. Entusiasterna blickar förvisso framåt, men varför inte också ta fasta på en unik samtidshistoria, som är mer känd i Norge än i Sverige? Från sommaren 1942 och fram till andra världskrigets slut tre år senare togs över 42 000 norska flyktingar emot på Kjesäter; mest unga män som ville kämpa mot Hitler, men efterhand allt fler kvinnor och barn.

Jag har haft glädjen att följa grupper av normän, som gjort kaffepaus vid Kjesäter på väg till ett annat sörmländskt slott – Mälsåker på Selaön. Bland besökarna har varit prominenta personer med bakgrund i motståndsrörelsen mot Nazi-Tyskland. Flera av dem upplevde ett första återseende sedan krigsårens landsflykt.

Återbesökare har tackat för gästfriheten på Kjesäter, men samtidigt varit besvikna över att bara en enkel minnesplatta – för övrigt uppsatt av en norsk förening – påminner om herrgårdens plats i Norges krigs- och ockupationshistoria.

Kjesäter var en annorlunda flyktingcentral. Svenska socialstyrelsen hade det formella ansvaret, men i praktiken styrde och ställde norska

myndigheter fritt. Bland flyktingarna värvades inte bara "polistrupper" för rustning vid bl.a. Mälsåker, utan även än hemligare agenter, commandosoldater och sabotörer. Norsk säkerhetspolis gallrade ut quislingar och nazispioner ur flyktingströmmen, vilka internerades av svenska myndigheter. Slottet var också en viktig propagandacentral, som spred vidare senaste nytt från det ockuperade – och strängt censurerade – hemlandet. Nyheter kom ofta först till Kjesäter, och därefter till Stockholm och exilregeringen i London.

Svenska och norska riksarkiven rymmer mängder av avslöjande dokument om Kjesäter. I Rakkestads hemmefrontsmuseum hänger de monumentaltavlor om flyktinglivet som målades i slottet under kriget. Lägg därtill att släktforskning är en lika stor folkrörelse i Norge som i Sverige. Hur många efterlevande finns till de drygt 42 000 flyktingar som lyckats komma över gränsen och fick en enkel biljett till Vingåker, för att därifrån slussas ut till det svenska samhället?

Endast fantasin sätter gränser för ett skandinaviskt forum på Kjesäter. Norska scouter engagerade sig f.ö. tidigt i motståndsrörelsen mot Nazi-Tyskland och speiderbevegelsen var det första civila förbund som ockupationsmakten förbjöd.

Det finns ett gemensamt samtids-historiskt kulturarv att förvalta, och varför inte vid slottet strax utanför Vingåker?

ANDERS JOHANSSON

Södermanlands hembygdsförbunds kansli:

Jennie Fornedal och Christel Comstedt

Om vi inte svarar i telefonen, lämna ett meddelande eller mail.

Vi svarar så fort vi kan.

Adress: Behmbrogatan 20
611 32 Nyköping
Tel 0155-28 43 00
E-post: kansli@hembygd.d.se

Plusgiro: 7 67 22 - 8
Bankgiro 619-1928

Hemsida: www.hembygd.d.se

Innehåll

Gruvprojektet på Sköldinge skola	3
Barn- och ungdomsgruppen inbjöd till Inspirationsdag	5
Gamla Bruksarkivet vid Åkers Styckebruk	6
Makt och kärlek på Mälsåkers slott	7
Mat- närproducerat och klimat-smart	8
Låt den ljusnande framtid vara vår.	10
Årsskrifter	12 - 13
Syns hembygden i skönlitteraturen?	14
På mitt sätt sett	15

DYMLINGEN NR 1 2012

Årgång 24 Södermanlands hembygdsförbund

Redaktörer: Jennie Fornedal
Christel Comstedt

Ansvarig utgivare:

Jan Eric Rosenqvist

Dymlingen nr 2 2012 utgörs av evenemangsguiden och kommer ut den 27 maj.

Manusstopp till nr 3/2012 är

15 september

**Att prenumerera kostar
65 kronor per år.**

Framsida; Emma Pettersson som Gruv-Maja på Kantorpsdagen 2006. Foto Eva Landelius

Baksidan; Leif Jacobsson omgiven av soldater på marknaden 2011. Foto Roland Johansson.

Distribueras till prenumeranter samt till styrelseledamöter i hembygdsföreningarna i Södermanlands län (20 ex) och till anslutna föreningar i Stockholms län (3 ex).
Upplaga 1 700 ex.
Linderoths Tryckeri, Vingåker,
mars 2012
ISSN 0349-86662

Gruvprojektet på Sköldinge skola

På Sköldinge skola finns en uttalad ambition att förlägga delar av undervisningen i samhälls- och naturorientering utanför klassrummets fyra väggar. Det handlar framförallt om att studera närmiljön. Lokala natur- och kulturmiljöer är i studiesyfte mycket användbara och ger eleven en bättre förståelse av sammanhang och upplevelser av ett lite ovanligare slag, dessutom lär eleven känna sin hembygd. En fördel är att dessa miljöer är lätta att nå, de ligger på gång- eller cykelavstånd.

På gångavstånd från Sköldinge skola ligger Kantorps gruva. För ca fyrtio år sedan lades gruvan ned. Spåren från industrimiljön är, trots en nyligen riven gruvlave, fortfarande tydliga och därför tacksamma att studera.

Sköldinge skola startade sitt arbete med Kantorps gruva år 1998. När vi två år senare beslutade oss för att "adoptera" Kantorps gruva som ett "framtidsminne" kändes det inspirerande. Det fanns i samarbetet med Riksantikvarieämbetet och

Sörmlands museum stora möjligheter att utveckla vårt tidigare arbete med gruvmiljön.

Samtliga elever får under sin tid vid Sköldinge skola möjlighet att studera Kantorps gruva och dessutom medverka vid "Kantorpsdagen". Då bjuds allmänheten in och skolans elever visar och berättar om Kantorp, elever guidar och dramatiserar längs en markerad och med informativa skyltar försedd kulturslinga.

Kulturslingan märktes upp och försågs med enhetliga skyltar, med texter av elever, i samarbete med Skogsstyrelsen. En styrka i arbetet

kring Kantorp har varit just samarbetet med olika föreningar, organisationer och enskilda personer. Förutom ovan nämnda så har Laven Motorklubb, Flens Radioamatörer, Katrineholms Dykarklubb och Sköldinge-Valla-Lerbo hembygdsförening deltagit i arbetet och även kunnat visa upp sina verksamheter. Markägaren Inge Wernersson har visat ett stort intresse och gett sitt stöd för vårt arbete.

I skrivande stund på-

går förberedelser tillsammans med markägaren och hembygdsföreningen som förhoppningsvis kommer att leda till att ett litet gruvmuseum öppnas i Kantorp. Tanken är att Sköldinge skola och hembygdsföreningen tillsammans ska ansvara för museet. Museet kommer att inrymmas i en kvarvarande industribyggnad i Kantorp.

Väl mött söndagen 13/5 kl.13.00, då det åter är dags för "Kantorpsdagen"!

SÖREN FILIPSSON
LÄRARE, SKÖLDINGE SKOLA

På Kantorpsdagen går Storstrejken igen. Lovisa Ekberg, Karin Hellman, Alexander Widén och Christoffer Thollander håller fanan högt under skolinspirationsdagen på Åsa folkhögskola den 21 januari. Foto Kerstin Jonasson.

*På fotot ovan visar Filip Haglund sin station under Kantorpsdagen 2006. Foto Eva Landelius
Nedan arbetar eleverna utanför det blivande museet.
Foto Sören Filipsson*

Snart lanseras SHF:s nya hembygdsportal!

Premiär den första maj

I hembygdsrörelsens nya portal är hembygdsföreningar och hembygdsförbund välkomna att bygga hemsidor, helt utan extra kostnad.

Den nya portalen är lättanvänd och har en hel del nya funktioner. Som till exempel en uppskattad aktivitetskalender där besökarna kan hitta aktiviteter utifrån geografisk plats, datum eller typ av aktivitet. Ett bra sätt att marknadsföra er förening inför kommande turistsäsong!

Ni avgör själva, i föreningen, hur mycket arbete ni vill lägga ner på er nya hemsida. Det går till exempel bra att bara använda sig av aktivitetskalendern.

Den första maj kommer den nya portalen lanseras och då ersätta den som finns nu på www.hembygd.se. Den nuvarande hemsidan kommer att finnas på annan adress resten av året.

Här finns nya portalen:
www.nya.hembygd.se

Hur kommer vi igång med den nya portalen?

- Skriv ut ett avtal och fyll i. Avtalet finner ni här: www.hembygd.se/avtal. Skicka in alla sidor till SHF.
- SHF öppnar ert föreningskonto och skickar ut inloggningsuppgifter med mejl, så snart vi kan.

Vid frågor, kontakta: Anna Tiles, Webbredaktör, webbredaktor@hembygd.se, 08-34 11 55

Barn- och ungdomsgruppen inbjöd till Inspirationsdag

En tidig morgon den 21 januari styrde ett 30-tal hembygdsvänner kosan mot ett vackert Åsa. Denna folkhögskola, den äldsta i Sörmland, föddes redan 1872 och låg då i Bie. Elevantalet ökade och flyttlasset gick 1892 till en ny skola i Åsa. Samtidigt blev landstinget ny huvudman. Folkhögskolan har i snart 120 år varit en mycket uppskattad mötesplats för många folkbildningstörstande sörmlänningar.

Bakgrunden till den här dagen var förstas att få idéer och inspiration till aktiviteter för barn och ungdomar. Dessutom en oro för vad som skall hända med våra hembygdsföreningar och vårt fantastiska kulturarv i framtiden. När vi som är aktiva idag inte orkar längre. Det gäller alltså att skapa ett intresse hos generationen efter oss!

Till vår hjälp engagerade vi i Barn- och Ungdomsgruppen tre kunniga föreläsare. Först Viktoria Hallberg, konsulent från Sveriges Hembygdsförbund med ansvar för "barn- och ungdomsfrågor" och "Hållbar utveckling", sedan Leif Jacobsson från Södermanlands hembygdsförbund och ordförande i Malmköpings hembygdsförening och till slut Sören Filipsson, lärare och projektledare från Sköldinge skola med fyra elever.

Vi är efterfrågade!

Först ut var Viktoria som talade om skolans läroplaner i olika ämnen. Överallt kan hembygdsrörelsen passa in och vi är efterfrågade! Exempel på vad vi kan erbjuda skolan är berättarstunder, mekanik/teknik, jobba tematiskt, exempelvis "kolarkojan", prova på att smida, spinna eller slå med lie och tidsresor. En ungdomsorganisation som kan behöva vår hjälp är 4 H - Handen, Huvudet, Hjärtat och Hälsan. Ett sätt att hjälpa ungdomar kan vara att ställa upp med lokal, lära ut föreningsteknik

Ovan t.v. Viktoria Hallberg pratar om skolans utmaningar. Ovan Leif Jacobsson med den hemliga lådan. T.v. Sören Filipsson i en händelserik beskrivning tillsammans med Lovisa, Karin och Christoffer. Foto av Göran Dahlberg.

och administration.

Förutom skolans uppdrag, mål och villkor kom Viktoria också in på ämnet ekonomi och uppmuntrade oss att kontakta våra kommuner för diskussion. Det finns pengar för skapande verksamhet i Sörmland.

Detta är endast korta axplock ur Viktorias givande och intressanta föreläsning. Vi det här laget bör alla kursdeltagare ha fått Viktorias sammanställning via nät och snigelpost. Andra intresserade kan ringa Barn- och Ungdomsgruppen eller kansliet så skickar vi!

Väck nyfikenheten

Leif Jacobsson var vår nästa föreläsare, känd Sörmlandsprofil i radio och den så kallade kultursvängen. Dessutom hembygdsrörelsens yngsta ord-

förande (Malmköping) någonsin när han valdes för många år sedan!

För att skapa intresse kan man använda sig av gamla föremål och redskap. Leif tog fram en stängd fyrkantig låda som alltid väcker nyfikenhet, både hos yngre och äldre. Vi äldre deltagare på Åsa misstänkte nog att det kunde vara en resegrammofon. Många elever har tyckt det varit spännande när Leif öppnat lådan, tagit fram veven och en skiva och fått igång "musikverket". I alla hembygdsföreningar finns säkert "mystiska" saker som kan få igång spännande historier.

Kursdeltagarna bidrog också med en hel del tips om hur man kan engagera ungdomar. Ett sådant kan vara att visa ett gammalt kort från en känd plats.

forts sidan 11

Gamla Bruksarkivet vid Åkers Styckebruk

”Skulle hembygdsföreningen vara intresserad av att svara för underhåll och visning av brukets arkiv om det byggs en ny arkivlokal inuti den gamla masugnens överbyggnad?”

Frågan jag fick var väl inte formulerad exakt så, men andemeningen var denna. Att som ordförande för en hembygdsförening få en sådan fråga från ett företag, som har sina anor från slutet av 1500-talet, torde vara varje ordförandes önskedröm. Innan styrelsen eller någon annan i förening egentligen fått en chans att tänka till hade ordföranden redan svarat ”Ja självklart!”. Att det sedan visade sig innebära en massa arbete med flytten fick vi ta med jämnmood. Allt skulle dammas och paketeras och sedan, pärm för pärm och folio för folio, lyftas in på sin rätta plats i det nyuppförda arkivet. Kartarkivet skulle gås igenom – låg allt på rätt plats? Fanns alla kartor enligt registret? Uppgifterna blev många men arbetet var inte bara mödosamt utan även mycket intressant, kul och inte minst spännande.

Bilden nedan; Masugnen och arkivet. Masugnen är från 1795, arkivdelen är inbyggd i den övre delen. Härifrån kan du titta ned i en av de två ugnarna.

Bilden till höger är första sidan ur Joacim Wahrendorffs köpebrev av bruket. Båda bilderna är tagna av Pehr Bengtsson

Arkivets skatter

AB Åkers Styckebruks gamla arkiv omfattar många löpmetrar skrivna handlingar som handlar om allt från personer till produktion, men även kartor och ritningar från tidigt 1600-tal till 1975. I framtiden kommer det att efterhand fyllas på med nyare materiel. Nu är det inte bara företaget Åkers Styckebruks äldre handlingar som ingår i arkivet, utan även det Wahrendorffska handelshusets handlingar från slutet av 1700-talet till 1803 finns här. Släkten Wahrendorff ägde Stycke bruket i tre generationer mellan åren 1772 och 1861. Under deras tid kom bruket att uppleva en glansperiod. Det var nu som den bakladdade kanonen uppfanns, konsten att räffla kanonens eldrör utvecklades, gjutna broar såsom Slussbron i Stockholm gjöts och Riddarholmskyrkan fick sitt nya, gjutna torn från Åker. Bland annat om detta kan du läsa i arkivet, men som tidigare sagts, även alla handlingar som berörde firman Wahrendorff & Co såsom brev, avtal, skeppslistor med mera. Joachim Wah-

rendorffs kontakter med omvärlden var mycket omfattande och kopior gjordes på alla brev som skickades i hans namn till svenska och utländska handelspartners. Det blev till slut cirka 50 000!

Här finns 700 ritningar på kanoner och mörsare tillsammans med ritningar på mycket av all annan produktion som varit genom åren. Vid bruket har ju även producerats till exempel plogar, spisar, gravkors, staketstolpar och allt möjligt som gjutjärn kunnat användas till. Idag omfattar produktionen valsar för olika ändamål. Den första valsen tillverkades så tidigt som 1806. Det var en beställning från Gusums Bruk och naturligtvis kan du få se ritningen på denna vals när du besöker arkivet.

Forts sidan 9

Makt och kärlek på Mälsåkers slott

Mälsåkers slott är ett av Sveriges ståtligaste barockslott, vackert beläget nära Stallarholmen, på Selaön i Mälaren. Sommartid är slottet öppet för besökare med visningar, utställningar, kafé och konserter. Nytt för i år är temat **Makt och kärlek, som kommer att genomsyra hela sommarens program.**

Mälsåkers historia sträcker sig ända från medeltiden, över den stora omgestaltningen av Nicodemus Tessin på 1600-talet under Gustaf Soops tid, via släktens von Fersens nära 100-åriga ägarperiod, Åke Sjögrens modernisering av slottet kring förra sekelskiftet, fram till branden 1945 som närapå slukade de övre våningarna. Idag är slottet delvis restaurerat och hålls öppet för besökare sommartid genom den ideella föreningen Mälsåkers Framtids arbete.

Sommaren 2012 innebär flera nyheter för Mälsåker, allt samlat under temat Makt och kärlek på Mälsåkers slott. Som komplement till de allmänna visningarna som berättar om slottets historia och byggnadsvård kommer även speciella temavisningar att erbjudas där man närmare får lära känna några av de viktigaste personerna som vistats på Mälsåker genom århundradena.

Soop och Fersen

”Vi kommer att berätta om Gustaf Soop, en av Sveriges rikaste män, som lät bygga om Mälsåker till ett ståtligt barockslott enligt tidens högsta mode. Och om Axel von Fersen d.ä. och hans son Axel von Fersen d.y. som ju sägs ha haft en olycklig kärlekshistoria med Marie Antoinette. Och om Mary Landzert, änka efter Carl Nobel (brorson till den mer kända Alfred Nobel) och omgift med den äventyrlige storviltjägaren Åke Sjögren – ja det finns så många intressanta människor som hör hemma på slottet att det kommer att bli

svårt att välja!” utbrister Barbara Kreil Öhman, som är slottsvärd på Mälsåker och den som har varit ansvarig för att utforma sommarens tema.

Ett drottningadöme

Dessutom öppnas första delen av en ny stor utställning på slottet med titeln Ett drottningadöme i Mälardalen. Utställningen kommer att handla om änkedrottning Hedvig Eleonora och hennes livgeding, som ju kom att omfatta stora delar av Mälardalen. Då Stormakts-Sverige var som störst i mitten på 1600-talet avled kung Karl X Gustav. Efter drygt fem års äktenskap lämnade han efter sig en ung änka, Hedvig Eleonora, tysk prinsessa som 18 år gammal blivit drottning av Sverige. Riksanke-drottningen kom att överleva sin

make i 55 år. Hedvig Eleonora utnämnde Mälsåkers dåvarande ägare Gustaf Soop till guvernör i det s.k. livgedinget, de områden hon fått att beskatta. Soop blev i praktiken änkedrottningens ”pensionsförvaltare”.

Nu låter vi Hedvig Eleonora träda fram ur skuggorna av sina tre Karlar – maken Karl X Gustav, sonen Karl XI och sonsonen Karl

XII. Utställningen är producerad av Anders Johansson och Jan Brandt, som tidigare gjort de populära utställningarna Den glömda armén och Svenska Norgehjälpen, som fortfarande går att beskåda på Mälsåkers slott. Utställningen i sin helhet blir klar först 2013, då den officiella invigningen också sker.

Hans Wallin är ordförande i föreningen Mälsåkers Framtid och han ser med stor tillförsikt fram emot sommaren. ”Vi har under en längre tid arbetat med att locka fler besökare till Mälsåkers slott och hoppas nu med de nya temavisningarna, familjeprogram på fredagar och en ny populärvetenskaplig utställning om Hedvig Eleonora kunna se en rejäl ökning i antalet besökare 2012”, säger Hans Wallin.

MARIE ANDERSSON

Bilderna ovan visar lite av slottets spektakulära interiörer. Foto Mikael Reijmar

Mälsåkers slott har öppet för allmänheten 26 maj – 26 augusti 2012. Bokade grupper är välkomna året om. Allmänna visningar av slottet erbjuds helger i maj och juni, samt varje dag under högsäsong. För program, vägbeskrivning och öppettider se www.malsaker.nu

Mat

- närproducerat och klimatsmart

Detta är temat för årets Gammaldags Marknad i Malmköping lördagen den 26 maj. Traditionenligt kan ni då träffa Sörmlands museum, Hemslöjdsföreningen Sörmland och Södermanlands hembygdsförbund i ett gemensamt tält på det som kallas Sörmlandstorget.

I snart 40 år har Gammaldags Marknad hållits i modern form efter förlaga hundratals år tidigare. Det som finns att studera och handla är av kvalitet, endast godkända säljare och utställare får medverka. Här kan man handla hantverksprodukter och närproducerade matvaror i stånd utefter marknadsgatan. Dessutom medverkar ideella föreningar och sammanslutningar. Alla åldrar kan finna något intressant bland utställningarna, lära, diskutera och utbyta erfarenheter med likasinnade.

Tillaga och förvara

Av praktiska skäl och med tanke på olika tillstånd kan inte mat tillagas och serveras på Sörmlandstorget. I stället kan man studera hur man förberedde, behandlade och förvarade livsmedel förr i tiden. Vid utgrävningar i Åkroken i Nyköping har man funnit frön och delar av redskap som använts vid matberedning och förvaring för snart tusen år sedan.

Bidrag till historiken

Berätta från äldre tider om t ex

En veckomatsedel för 50 år sedan

Så togs julgrisen om hand

Så bereddes mat inför förvaring kortare och längre tid

Skrock och vidskepelse vid matberedning och förvaring

Välkomna med bidrag senast 30 april till kansliet.

Bifoga gärna foton eller illustrationer (returneras)

Bidragen att visas i utställning under marknadsdagen

Vi förbehåller oss rätten att redigera bidragen för lämplig visning.

*Traditionell mat och Gammaldags marknad borde bli en osårbar kombination.
Foto GD*

Fram till dagens mikrovågsugnar och kyl/frys har mycket skett. För inte så länge sedan använde man jordkällare och skafferi, begrepp som håller på att försvinna. Många av oss äldre kan komma ihåg doften av potatis och morötter i jordkällaren och framför oss se konservburkar på hyllorna. En och annan korg med livsmedel kunde hänga i taket med tanke på råttorna som gärna ville vara med och dela på matförråden.

Hur man tillverkade korgar och andra förvaringskärl kan under marknadsdagen studeras på Sörmlandstorget där slöjdare visar, tillverkar och berättar hur man gör. Här kommer också finnas möjlighet för besökare att prova på, tillverka vispar, skedar och andra redskap som fortfarande är användbara utan

att vara designade av någon känd TV-kock. Sörmlands museum visar i montrar olika redskap, föremål och verktyg samt påvisar både likheter och skillnader mellan dåtid och senare tid. Tillsammans med Hemslöjden tänker de göra en bakugn med hjälp av vidjor och lerklining.

Kunskapen i hembygdsrörelsen

Hembygdsföreningarna i länet har i sina samlingar en mängd redskap för sådd, skörd, beredning och förvaring av mat. Kunskapen om hur redskapen och hjälpmedlen användes finns fortfarande i föreningarna och flera kommer att ta med sig föremål och berätta hur de tillverkades, av vad och hur de användes. Många redskap tillverkades hemmavid och av

forts nästa sida

Gamla Bruksarkivet vid Åkers Styckebruk

fortsättning från sidan 6

300 meter kommer bli fler

Utifrån är det inte mycket som avslöjar att masugnsbyggnaden innehåller en toppmodern arkivanläggning som kostat åtskilliga miljoner att åstadkomma. Allt bekostat av STC Interfinans, som är förre ägaren Holger Hjelm's skapelse. Det är dotterföretaget AB Åkers Styckebruk som förvaltar arkivet och byggnaden och det är Åkers hembygdsförening som svarar för arkivvård och visning.

Högtidlig invigning av det nya arkivet skedde den 5 oktober 2011. Arkivet rymmer cirka 450 löpmetrar plus utrymme för kartor och ritningar. Nuvarande arkivhandlingar fyller ungefär 300 löpmetrar. Till det kommer sedan över 300 originalkartor, alla kanonritningar och mängder med ritningar av andra produkter och byggnader av alla de slag.

Under 2011 har ett antal medlemmar i hembygdsföreningen hjälpt till med flytten och fått utbildning på arkivet. Sedan hösten 2011 är vi så beredda att ta emot besökare. Arkivet hålls nu öppet för allmänheten den sista söndagen varje månad

mellan klockan 13.00 och 16.00. Under sommarhalvåret ökas öppet-hållandet.

Forskare och besökare

Som besökare får du historien om masugnen och de olika arkiven, du får berättelsen om föremålen i utställningen och du får titta in i arkivet, se masugnen genom glasgolvet och studera gamla originalhandlingar. Hösten 2012 har vi tänkt att vid något tillfälle visa upp de 13 kungliga namnteckningar som finns i original.

Vi tar även emot förbeställda grupper på andra tider för guidning och forskare av alla slag är naturligtvis välkomna. Vill du forska eller ordna ett gruppbesök skall du kontakta Pehr Bengtsson, e-post pehr.bengtsson@akershembygd.se eller ring på telefon 0159-300 57.

Det senaste, som i skrivande stund, hänt angående forskning i arkivets material är att en forskare under januari studerat utvecklingen av bakladdningsmekanismen till kanoner. Wahrendorff och hans personal uppfann de första fungerande

mekanismerna för bakladdning här vid Åkers Styckebruk och man fick patent på uppfinningen 1837. Forskaren i fråga skall hålla ett föredrag om detta under ett symposium i Portugal kommande sommar!

Mer om öppettider och mer om arkivet kan du läsa på Åkers hembygdsförenings hemsida www.akershembygd.se.

PEHR BENGTSSON

Bilden nedan är av Forrsa gårds ägor 1727. Under 1500-talet ägdes gården av Gustav Eriksson Vasa.

forts från föreg sida

trä men vilka träslag var lämpliga till vad? Vad en del föremål användes till eller kallades kan man få gissa i en tipstävling.

Malmköpings hembygdsförening tar varje år upp is från en närlägen sjö och placerar i en isdös där isen förvaras omgiven av sågspån till sommaren. Marknadsdagen kommer man att hämta is till Sörmlandstorget och visa hur man använde den i isskåp, en föregångare till kylskåp. Man kommer också att visa hur man kan kyla drycker i isblock.

I gamla tider hade man annorlunda arbetstider och uppgifterna uppdelade mellan flera personer. På en bondgård fanns flera anställda för inte just mer än ett halvsekel sedan. Där nu en ensam bonde klarar av alla arbetsuppgifter med hjälp av ett par traktorer arbetade kanske ett dussintals drängar och pigor.

Julmat, fylld av tradition. Vilken är din berättelse om julmaten? Foto GD

Inbjudan

Till att berätta hur man tog hand om matvaror förr i tiden, t ex hur man tog hand om julgrisen eller hur en veckomatsedel kunde se ut förr, inbjuds läsarna här i Dymlingen. Passa på och berätta nu för kommande generationer och bifoga gärna illustrerande foton, ni får dem tillbaka sedan vi scannat dem. För nutidens

ungdom är det otänkbart hur man kunde klara sig utan mikrovågsugn och hämtpizza.

Gör som tiotusentals andra besökare, gå runt och insup stämningen, prova på och deltag i aktiviteterna. Och kom gammadags uppklädd för att ytterligare understryka gångna tidens atmosfär.

GÖRAN DAHLBERG

Låt den ljusnande framtid vara vår

Eller "A-ha upplevelser från en försäkringskonferens"

- *Bullars värde*
- *Kedjan som en del av låset*
- *Åkgräsklipparen är ett fordon*
- *Skadeorsaken ersätts inte*
- *Vattenlåsets finurlighet*
- *Chocken av en nedbrunnen hembygdsgård*

Jag ska vara ärlig, försäkringar är inget som roar mig nämnvärt. Men jag har insett att konsekvenserna av att undvika frågan kan bli stora, STORA. Försäkringsstatistik, siffror och skadeorsaker dansar framför ögonen. Men, står det bullar? Två fall av inbrott då bullar stals? Inget annat, bara bullar. Nu vaknade vi allt runt bordet. Vems förening var det? Vi ögnar alla genom pappren vi fått och - då ser jag två föreningar jag känner igen! Två av "mina".

Vattenskador och inbrott är inget som bara händer andra. Varje år drabbas några föreningar även i vårt län.

Hur det gick med bullarna? Det stulna värdet översteg självklart inte självriskan. Men frustration och ilska gör att man ändå gärna vill anmäla det som hänt. Visst kan det kännas som en stor kostnad att köpa dyra lås, men det kostar att få inbrott också. En av mina aha-upplevelser är egentligen ganska självklar, men kedjan som hänslåset sitter i räknas som en del av låset. Det innebär att även om man satsar hårt på ett lås, så är man inte färdig om man snålar med kedjan eller bommen då det behövs.

Vattenskador är alltid en av de stora punkterna i genomgången. Vattenskador medför i regel stora kostnader, både för försäkringen och för den drabbade föreningen.

Stöldbegärligt gods är inte alltid det man tror. Foto Göran Dahlberg, 2008

Vattenrören rostar sönder och/eller läcker vatten där de inte borde. Om skadeorsaken inte ersätts så är det i det fallet bara en rörstump, men självriskan blir dock högre när rost eller slitage är orsaken. Annat är det om det till exempel är skyddslagret i badrummet som felar och läcka- get sker genom kaklet. Då ersätts alltså inte kaklet. Och sedan är det ju bara för installerat vatten man är försäkrad. Kreativt och påhittigt vatten - också kallat Dagvatten - ingår inte i försäkringarna.

Och så kommer chocken! ALLA av de vattenskador som under 2011 drabbade svenska - och sörmländska - hembygdsgårdar hade kunnat undvikas genom att man installerat ett vattenlås.

Inte de flesta, utan ALLA! Under 3000:- i inköpskostnader, och lätt att installera. Det kan man kalla en billig försäkring.

Nu pågår en kampanj där man kan få 50% av investeringen upp till 2000:-, sedan har vi det vanliga bidraget för installation och som grädde på moset 5% i rabatt på den årliga avgiften.

Säkerhetsarbete belönas i Hembygd-försäkringen. Årets stipendiater tillsammans med Hembygd-försäkringens ordförande och besiktningssman. Foto Anna Wernersson.

Varför sade ni att ni inte hade något vattenlås nu igen?

Om nu våra byggnader och samlingar är ovärderliga så borde vi väl ändå bete oss därefter. De går inte att ersätta, så vi måste göra vad vi kan för att de inte förstörs.

Elden är grym och hänsynslös när den får härja fritt. Under veckan i Skellefteå kom den upp flera gånger. Bland annat genom en anmälan som kom under veckan om att en hembygdsgård brunnit ned till grunden. Det tog en vecka innan hembygd-föreningen hämtat sig så pass att de kontaktade Hembygd-försäkringen. Chocken av en nedbrunnen hembygdsgård är total. Allt är borta!

När vi hade kurs med brandkåren för ett drygt år sedan fick vi lära oss att **hos dem som arbetar med brandskyddet brinner det inte**. En nyttig läxa att lära innan olyckan är framme.

Se över försäkringen!

I Dymlingen nr 1 2011 bad jag ett antal föreningar sträcka på sig - de hade förnyat sin försäkring. Det är fortfarande mindre än hälften av föreningarna som tagit itu med den saken. När ni nu gör det, tänk också på att när man värderar sina samlingar så försäkras man ett marknadsvärde, inte ett affektionsvärde. "Ovärder-

forts nästa sida

ligt” kan ibland vara ganska billigt. Minsta beloppet att försäkra lösöre för är numer fem basbelopp vilket motsvarar 220 000 kronor. Förvånansvärt många föreningar har mycket höga försäkringsbelopp för lösöre.

Försäkra er för rätt saker så betalar ni för rätt försäkring och kan få ersättning om olyckan är framme.

Låt den ljusnande framtid vara vår, med så få skador som bara är möjligt. Det som är förstört går inte att ersätta.

JENNIE FORNEDAL

Att släcka en eld är inte alltid lätt. När övade ni senast? Brandskydds kurs 2010. Foto JF

Forts från sid 5

Barn och Ungdomar

Hur ser det ut där nu? Fotografera! Vad har förändrats mellan de två fotografitillfällena? Varför? Här kan många diskussioner sätta igång. En annan förening hade utbildat guider (elever från åk 7), växelvis med vuxna, som ledde vandringar på kulturstigar. Meningsfull sysselsättning och betydelsefull hjälp har en arbetsmarknadsåtgärd, FAS 3, bidragit med. Det har betytt mycket både för människor som länge varit borta från arbetslivet och för hembygdsföreningarna både praktiskt och ekonomiskt. Ungdomar har dessutom kunnat fylla på sina CV med olika arbetsuppgifter och erfarenheter. Dagens sista föreläsare var Sören Filipsson, men han kom inte ensam! Med sig hade han eleverna Alexander, Christoffer, Karin och Lovisa

HEMBYGDSPÖRSÄKRINGEN

Sveriges Hembygdsförbund

SÖK BIDRAG TILL FÖRENINGENS SKADEFÖREBYGGANDE ARBETE

Över etthundra föreningar har genom kampanjen Så skyddar vi kulturarvet fått bidrag till sitt skadeförebyggande arbete sedan 2009. Föreningen kan få 50 % av investeringskostnaden för valfri skadeförebyggande åtgärd, dock maximalt 2 000 kr, och väljer själv vilken skadeförebyggande insats man har mest behov av. Ansök genom att skicka in kopia på kvitto eller faktura till försäkringskansliet, se adress nedan. Glöm inte att ange vart bidraget ska utbetalas.

SKYDDA HEMBYGDSGÅRDEN MOT VATTENSKADOR

Så här års drabbas många föreningar av vattenskador på grund av frysning. Några föreningar har valt att använda bidraget till att installera värmekablar vid utsatta ledningar. Ett annat sätt att förebygga frysning är att ha en temperaturvakt som larmar till mobiltelefon när temperaturen i byggnaden sjunker under en viss nivå.

Ett vattenlås med rörelsevakt gör att vattentillförseln till huset stängs av när ingen befinner sig där. Det gör att vattenskador med stort vattenläckage kan förebyggas. Att göra en fuktbesiktning kan också vara en bra åtgärd för att förebygga utvidgade skador.

Glöm inte att uppdatera försäkringen!

Hembygdsförsäkringen,
Östra Långgatan 30A, 432 41 Varberg
hembygdsforsakringen@hembygd.se 0200-22 00 55

från Sköldinge skola som deltar i ett projekt som Sören berättar på sidan tre. Det var roligt och imponerande att se och höra på ungdomarna när dom demonstrerade gamla verktyg och redskap från Kantorsgruvan!

”Historia”

Till sist vill Barn- och Ungdomsgruppen citera ett stycke under rubriken HISTORIA från Skolverket. Hade man hembygdsrörelsen i tankarna måntro?

”Historia skapas varje dag i små och stora sammanhang. Eleverna har själva med sin familj, sin släkt, sin hembygd och sitt land en historia. Kunskaper om denna ger förståelse för människor och deras livsvillkor under skilda epoker och därmed referensramar för förståelse av skeenden i nuet och förväntningar inför framtiden. Genom att studera his-

torian och knyta ihop generationers erfarenheter kan en djupare kulturell identitet utvecklas. I en gemensam referensram ingår kunskaper om den egna historien, hembygdens historia och grunderna i den svenska och nordiska historien. Betydelsefulla epoker, händelser och personer sätts in i sitt historiska sammanhang och relateras till människors liv och vardag. Ämnet belyser hur villkoren för kvinnor, män och barn – liksom för olika samhällsklasser och etniska grupper – har påverkats i historiska skeenden.”

Barn- och Ungdomsgruppen

Barbro Rundström, 0155 – 22 08 97
Kerstin Jonasson, 0155 – 22 51 84
Eva Dahlberg, 0155 – 26 06 83

Viktoria Hallberg, 08 – 34 55 11
(Sveriges Hembygdsförbund)

BARBRO RUNDSTRÖM

ÅRSSKRIFTER

Nytt om gammalt

Årsskrift 2011
Esbjörn Blåpannas Gille
Hembygdsföreningen för Tumbo, Råby-
Rekarne och Kvicksund
A5-format, 40 sidor
Margareta Eriksson, 016-35 90 58
www.hembygd.se/sodermanland/esbjorn
Råby-Rekarnes egen bordslöpare,
Ovanliga figurer på Tumbobryne, Var-
för heter det Kvicksund? Bilder från förr,
Ewa skapade Råby-Rekarnes hembygds-
dräkt och mycket mera.

Frustunabygden

Årgång 11 2010
Frustuna hembygdsförening
A5-format, 64 sidor
Sten Eriksson, 0158-103 04
Årets Gnestaprofil; Tage Klasson, Från
Skansen till Frönäs, Minnen från min
uppväxt i Gnesta, Från kolloksmaskinist
till handlare och mycket, mycket mera.

Bygdeberättelser 2011

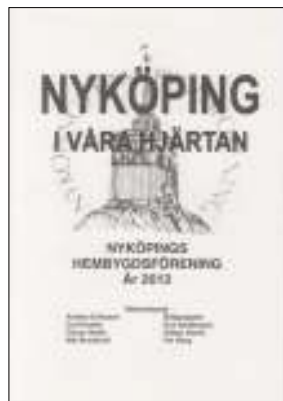
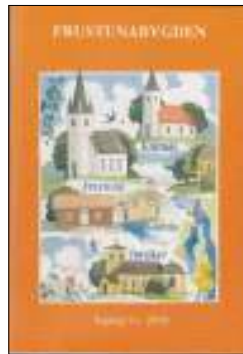
Gillberga-Lista hembygdsförening
210x230 mm, 96 sidor
Birgitta Larsson 016-603 22
birgitta.016-60322@telia.com
Fiolbyggaren Lasse Holmberg, Smides-
hyttan i Gillberga fanns före 1738, Ett
nytt sätt att sälja blommor, En tidsbild
från andra världskriget, Min morfar Os-
kar Andersson och mycket, mycket mer.

Berättelser från Dunkers och Lilla Malma socknar - nr 10

Malmköpingsortens hembygdsförening
210x210 mm, 48 sidor
Fotomuseet, 0157-20204
mhbf@telia.com
Karta över vår trakt, Kanonerna fram-
för stadshuset, Handelsman Sjölanders
tomter och täppor, Lik-Torstens min-
nen, Vad som hänt hos veteranerna och
mycket, mycket mera.

Callandern

Årsskrift 2012
Mariefreds hembygdsförening
A5-format, 36 sidor
tfn 0159-21 392
mariefreds.hbf@telia.com
Om att bada i Mariefred, sjökaptenerna
Enström. Dr. Bratt läkare i Mfd 1914-
24, Vackert skåp för brödexponering
med mera.

Nyköping i våra hjärtan

År 2012
Nyköpings hembygdsförening
A5-format, 92 sidor
Box 216, 611 25 Nyköping
info@nykopingshembygd.se
Nyköpings stadshus, Nyköpingsbilder,
von Bretten i Nyköping 1592, Kartor
kan tala, Midsommarspelen på Nykö-
pings hus, Nyköping 1891.

Genom Kameralinsen - Bilder från en svunnen tid

Näshulta hembygdsförening
A5-format, 40 sidor, pris 60:-
Lars Johansson, 016-703 04
Lasse.jo@swipet.se
Ett unikt tidsdokument, Med 12 syskon,
Bilder från Näshulta bruk och Axplock
från förra seklet.

Stigtomtabygden

En hälsning från Stigtomtaortens hem-
bygdsförening december 2011.
A5-format, 4 sidor
Margareta Granat 0155-22 72 14
Berättelse från Halla av Ingrid Julin och
En affär som funnits i Stigtomta.

Årsskrift 2011, Nr 6

Råby-Rönö hembygdsförening

A4-format, 32 sidor
Kurt Nordström 0155-24 15 90
www.hembygd.se/sodermanland/raby-rono
Folkdanslag i Råby, Soldattorpen i Råby
socken (En lång och omfattande arti-
kel), Nickedalen-ett försvunnet torp med
mera.

Stav gruvor - en 300-årig epok

Årsskrift 2012
Sköldinge-Valla-Lerbo hembygdsfören.
A5-format, 36 sidor
www.hembygd.se/sodermanland/skoldinge-valla-lerbo
Skriften beskriver Stav gruvors upp-
komst och verksamhet samt omfattar
även nedläggningen av gruvorna. Min-
nen varvas med dokumentation och
studiebesök ute i markerna.

Årsskrift 2011

Stallarholmens hembygdsförening
A5-format, 24 sidor
Sven G Nilsson, 0152-430 00
www.hembygdstallarholmen.com
Stallarholmen i dåtid, nutid och fram-
tid, Vård och omsorg före riskkapital-
bolagen, Fingerkrok - historia om när
slagbrand fann sin överman med mera.

ÅRSSKRIFTER

S:t Olof

Torshälla hembygdsförening/ S:t Olofs gille

A5-format, 16 sidor

Iha Frykman, 016-35 81 39

info@sanktolofsgille.se

Föreningens 75-årsjubileum, Haga, från bondgård till villaområde, Bilder från hösten 2011, Om den vackra idyllen Mälarbaden, Kakelugnarna på Bergströmska gården med mera.

Tunabygden

Årsskrift 2011 för

Tuna hembygdsförening

A5-format, 60 sidor, pris 50 kronor

Arne Corell 0155-577 48

nab.corell@telia.com

Torpvandring, Svalstaskolan idag, Bastun vid Tuna kyrkskola, Spannmåls-tröskning förr och nu, Per Stening berättar med mera.

Sockenmagasinet

Tystberga hembygdsförenings tidskrift

Nr 25 2011

210x245 mm, 40 sidor

Göran Dahlberg, 0155-26 06 83

goran.dahlberg@telia.com

Tystberga hembygdsförening 30 år, Helgö kiosk, Årstiderna - vinter, 30-årsjubileum, Björndal, Försköningsgruppens bildnande och arbete med mera.

Bruksanvisningen nr 17

Åkers hembygdsförening

A5-format, 8 sidor

Pehr bengtsson, 0159-300 57

www.akershembygd.se

AB Åkers Styckebruks äldre arkiv, Nya Föreningsstadgar?, Ångslupen Delphin med mera.

Torpgrunden

Nr 4, 2011

Öja- Västermos hembygdsförening

A5-format, 24 sidor

Aina 016-611 37

Sven-Åke 016-611 15

Bjällerklang i bister kyla, Bär-Fredrik blev en legend, 1945 års konfirmander i Öja, Sune i Noholmen kan det mesta om kanalen och mycket mera.

Torpgrunden

Nr 1, 2012

Som ovan

Wij by i Västermo har förändrats med åren, 1950 års konfirmander i Västermo, Mjölkbilen var bra till mycket, Anslags-tavlan och mycket mera.

Årsskrift 2011

Österåkers hembygdsförening

A5-format, 48 sidor

Peter Vogt, 0151-300 64

www.enebyhouse.se/hbf

Ett nytt kapitel i Österåkers skolhistoria efter 1005 dagar, Jönsas i Blomsterhult, Fornlämningar i Österåker, Österåkers hembygdsförening 40 år, Kulturpriset 2011, Templarfesten, Söndagsjakten, Skogshyddan och mycket, mycket mera.

Vårt Östra Vingåker 2012

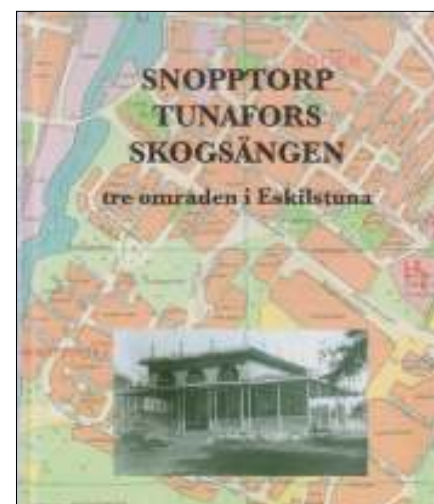
Östra Vingåkers hembygdsförening

A5-format, 54 sidor

Telefon till kansliet; 0150-52 718

www.hembygd.se/sodermanland/ostravingaker

Vi minns, Min fotbollsresa till Berlin, Familjen Gillstam utvecklar Getskav, Sjöholms skola, Forsalegend om Strömkarlen, Östra Vingåkers fågelliv och mycket mera.

Snopptorp, Tunafors, Skogsängen tre områden i Eskilstuna

Årsbok 2012 för Lokalhistoriska Sällskapet i norra Södermanland

Boken är utgiven i samarbete med Snopptorps 100-årsfirande Villaägareförening och inkluderar en DVD med kartor, bilder och fastighetsregister. Förutom ett omfattande bild- och kartmaterial från allt mellan nutid och dåtid är boken fylld med olika berättelser från dessa tre områden i Eskilstuna. Här finns de sedvanliga beskrivningarna av områdenas historia och utveckling. Föreningsliv, affärer och företag blandas med samhällets modernisering och anläggningarna som därmed etablerades. Här finns kvartersbeskrivningar och promenader varvat med personliga berättelser från personer med anknytning till områdena.

För mer information kontakta Bror- Erik Ohlsson

Framtida förbundsmöten

På Höstmötet i november fick vi i uppdrag att upprätta en förteckning över lämpliga platser för års- och höstmöten. För att den förteckningen ska vara så komplett som möjligt ber vi er om tips.

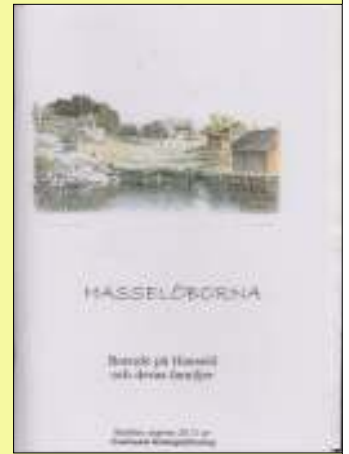
Till årsmötena kommer i regel 120-150 personer och till höstmötena 100-130. Vi behöver en lokal att ha mötet i och en plats att äta på. Var skulle vi kunna fatta framtidens beslut?

Var skulle vi kunna vara?

Hasselöborna Boende på Hasselö och deras familjer

Här möter vi personer som befolkat Hasselö genom åren. De vanliga betäckningarna om söner och döttrar som vi alltid möter i liknande beskrivningar varvas här med dykardrängar, jaktbåtslotsar och tulljaktvaktmästare. Här finns åtskilliga livsöden från skärgården som inte bara intresserar hembygds- och släktforskare. Skriften är ett resultat av Lars-Olof Ericsons arbete och har sammanställts av Oxelösunds hembygdsförenings skärgårdsgrupp.

För vidare information Lars Olof Ericson, 0155-37 567

Syns hembygden i skönlitteraturen?

Sedan urminnes tider har det i Sörmlandsbygden funnits en litteraturlista över nyutkommen litteratur med anknytning till landskapet. Sedan några år tillbaka finns det inte längre någon eldsjäl med brinnande intresse som sammanställer den och därmed har den blivit tunnare.

Vi misstänker att Sörmland bildar scen för en hel del skönlitterärt drama som inte syns i vår lista och ber er därför att tipsa oss. Vi efterlyser alltså i första hand skönlitteratur som publicerats under 2011, men även annan litteratur är naturligtvis av intresse.

De skrifter som skickas in till kansliet för omnämnande i Dymlingen finns alltid med i Sörmlandsbygdens litteraturlista.

På mitt sätt sett

Finner frågan med ja besvarad!

Detta uttryck kommer många årsmötesdeltagare att få höra inom kort eller har redan hört när det här läses. Om uttalandet följs av ett ordentligt klubbslag så är t ex ett val ordentligt fastställt. Jag tycker man ska använda en riktig ordförandeklubba, åtminstone på årsmöten, för om beslut "klubbas" med baksidan av en penna så ger det inte samma tyngd.

När klubbslaget har fallit brukar valberedningen dra en lättnadens suck. Det med rätta för då har de haft ett hårt jobb med att tillsätta alla platser i föreningen. Uttrycket "Du kan väl ställa upp, vi har årsmöte i morgon" är, och bör vara, sedan länge passé. Nu brukar valberedningar lämna väl genomarbetade förslag till årsmötet. Att vara valberedare är en viktig uppgift. "Inte kan väl jag..." är ett vanligt svar på tillfrågan. Då kan de påminna om Pippi Långstrump: "Jag vet inte om jag kan spela piano – jag har inte försökt!" Ett annat svar är "Jag har inte tid!" Tid har väl alla men vi vill prioritera annat vi tycker är intressant och roligt. Så det gäller att se till att verksamheten är så lockande att hembygdsengagemang kommer högre upp på prioriteringslistan.

Som vid all marknadsföring gäller att först uppmärksammas, sedan väcka intresse, därefter skapa en-

gagemang och till sist få agerande. Studera vilka som brukar komma på era evenemang, då har ni uppmärksammas. Prata med dessa, ge dem ett årsprogram och prata om vad ni gör för att väcka intresse. Har de något intresse som kan komma till nytta i föreningen? Eller fråga helt enkelt om de kan hjälpa till med kaffekokning eller vedhuggning när ni har Öppet hus. På så sätt kan väckas engagemang. Man når många fler med internet men det personliga mötet ger ett djupare intryck även om man inte når så många. Prova att stå utanför den lokala affären och dela ut program för att komma i kontakt. Även om en hembygdsförening ska synas på alla plan så är den trots allt bäst på hemmaplan.

Att medverka i en styrelse är ett lagarbete. Ordföranden är då lagkapten. För att fortsätta likna förklaringsarbetet med lagsport så kan inte en lagkapten/ordförande spela över hela planen utan ska samordna spelet och föra lagets talan. Det gäller även för oss, liksom i fotbollens Gärdsgårdsserien (lägsta serien), att vi inte satsar på någon ny Zlatan utan lirar för nöjes skull. Och det är den glädjen vi ska satsa på.

I Gärdsgårdsserien brukar man inte ha råd med betald lagledare, tränare och massör. Men det har vi i hembygdsföreningarna, nämligen Södermanlands hembygdsförbund som ordnar träningsläger på Åsa Folkhögskolan och lagkaptensträffar i Vadsbro. Kansliet masserar oss

med utskick och bistånd. Flertalet av våra föreningar har även programblad som kallas årsskrifter. Sponsorer förekommer även hos oss i programbladen, förlåt årsskrifterna. I halvtidspausen serveras åskådarna kaffe och korv med bröd. Sedan gäller det att spela så bra att åskådarna kommer tillbaka.

På min tid i fotbollslaget var det närmast förbjudet att som back passera mittlinjen. Likaså var man som högerytter tillsagd att hålla sig på sin kant. Numera springer spelarna omkring till synes planlöst och dyker upp var som helst på planen. Taktiken är att alla tillsammans ska vara på för laget lämplig plats vid rätt tillfälle med önskvärd kompetens. Alla kan inte vara målvakter eller straffsparksspecialister i ett fotbollslag. I en hembygdsförening kan inte alla vara kassör eller sköta hemsidan. Det gäller att få ihop ett fungerande lag med olika kunskaper. Det kan vara lämpligt att utse ansvariga för vissa delar, t ex hembygdsgården, hemsidan, information etc. Att utses till ansvarig innebär också ett förtroende. Ett fotbollslag kan inte klara sig utan vänsterback men en hembygdsförening kan vara utan torpinventerare om inte någon längre är intresserad. Det ska inte finnas krav på att någon verksamhet måste fortsätta men nya kan mycket väl tillkomma. Här kommer det där med roligt och intressant in igen – man ska tillåtas göra det man finner intressant. Men inte bara dribbla för egen del, ställa sig offside och ta allt med en klackspark. Man ska även finna det meningsfullt.

Till sist kan jag meddela att nu har jag försökt – jag kan inte spela piano!

Begränsad eftersändning.
Vid definitiv eftersändning återsänds
försändelsen med nya adressen på baksidan

Avsändare: Södermanlands hembygdsförbund
Behmbrogatan 20, 611 32 Nyköping

Gammaldags Malmköpings Marknad

Lördagen
den 26 maj

Läs vidare på sidan 8 i tidningen.

Passa på att vara med på en marknad som inte är som andra.

Här kan du också hämta sommarprogrammet - både till dig och din förening.

Välkommen till Sörmlandstorget

Bidrag till historiken

Berätta från äldre tider om t ex

En veckomatsedel för 50 år sedan

Så togs julgrisen om hand

Så bereddes mat inför förvaring kortare och längre tid

Skrock och vidskepelse vid matberedning och förvaring

Välkomna med bidrag senast 30 april till kansliet.

Bifoga gärna foton eller illustrationer (returneras)

Bidragen att visas i utställning under marknadsdagen

Vi förbehåller oss rätten att redigera bidragen för lämplig visning.

Årsmöte

5 maj

Trosa Folkets hus

Anmäl dig senast den 15 april

Vi väljer styrelse och andra funktionärer
samt delar ut förtjänsttecken.

Vi fortsätter med att arbeta för att utveckla
förbundets verksamhet.

På vår hemsida hittar du det fullständiga
programmet www.hembygd.d.se

Prenumerera

för 150:- *porto tillkommer*

Att prenumerera på

Dymlingen kostar 65:- per år.

SÖRMLANDSBYGDEN
2012

Klimatsmart hantverk

Trä är ett material som är både klimatsmart och mångsidigt.
Läs Helena Åbergs artikel i Sörmlandsbygden 2012 och se
träets möjligheter med nya ögon.

Sörmlandsbygden är en guldsatt för släktforskare. Både
genom alla de artiklar som beskriver livet i landskapet och
dess innehållare och genom de artiklar som varje år skrivs av
släktforskare som verkar här. I år handlar det om Liv och död,
dessutom en bondes dagbok och två olika personporträtt.

Blandat med arkeologi, konst och natur och miljö är boken
som vanligt en läsvärd bit av det sörmländska kulturarvet.

Ring eller maila oss så får du det du vill
ha hemskickat.
tfn 0155-284300 kansli@hembygd.d.se